

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.3.2020 г.
COM(2020) 111 final

2020/0042 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Регламент (ЕИО) № 95/93 на Съвета относно общите правила за
разпределяне на слотовете на летищата в Общността**

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕИО) № 95/93 на Съвета¹ се определят правилата за разпределяне на слотовете на летищата в ЕС. В член 10 от него се предвижда правилото „ползваш или губиш“, съгласно което въздушните превозвачи трябва да използват най-малко 80 % от разпределените им слотове в рамките на даден период на часово планиране (летен или зимен сезон), за да запазят предимство си по отношение на същата поредица от слотове при разпределянето им за съответния период на часово планиране на следващата година („наследствени права“).

Епидемията от SARS-CoV-2 оказва сериозно въздействие върху въздушните превозвачи, като води до значителен спад на въздушния трафик в световен мащаб от началото на 2020 г. За европейските въздушни превозвачи това въздействие първо беше усетено при полетите до и от Китайската народна република и Специален административен район на Китайската народна република Хонконг през януари 2020 г., но разпространението на вируса от януари 2020 г. насам доведе до цялостно влошаване, включително в Европа. Не е възможно да се предвиди по-нататъшното развитие на епидемията или продължителността на нейното въздействие.

Въпреки това, предвид спада в търсенето от страна на пътуващите, въздушните превозвачи вече са започнали и продължават да отменят полети за зимния сезон 2019—2020 г. и летния сезон 2020 г., което ще доведе до използване на слотове под прага от 80 %, наложен от регламента.

След отбелязания среден годишен растеж от 3,3 % в броя на пътниците в Европа между 2009 и 2019 г., Евроконтрол е отбелязала 10-процентов спад в броя на полетите през първите две седмици на март 2020 г. в сравнение със същия период през 2019 г. С оглед на намаляващото търсене, причинено от кризата, по-голямата част от европейските въздушни превозвачи спират експлоатацията на своите въздухоплавателни средства. Това предполага, че спадът в броя на полетите ще се запази. Тази отрицателна тенденция на годишна основа се отнася и за летния сезон, за който, според Международната асоциация за въздушен транспорт, въздушните превозвачи отбелязват спад от 40—60 % в резервациите за периода март—юни 2020 г. спрямо предходната година (без полетите до Италия), като въздействието върху полетите на къси разстояния е малко по-голямо, отколкото върху полетите на дълги разстояния. Резервациите за полети до Италия са намалели с над 50 % в началото на март 2020 г., като коефициентите на натоварване са едва 40 %.

От своя страна европейските летища предвиждат загуба от 67 милиона пътници през първото тримесечие на 2020 г. Това явление засяга сериозно въздушния транспорт в целия Съюз.

Въз основа на наличната към момента информация от Евроконтрол, въздушните превозвачи и летищата е разумно е да се предположи, че настоящата ситуация на

¹ Регламент (ЕИО) № 95/93 на Съвета от 18 януари 1993 г. относно общите правила за разпределяне на слотовете на летищата в Общността (ОВ L 14, 22.1.1993 г., стр. 1).

изключителен спад в търсенето ще продължи поне за месеците март, април, май и юни 2020 г.

Въпреки това, съгласно Регламента за слотовете, за да се гарантира разпределянето на едни и същи слотове по отношение на съответния сезон през следващата година, въздушните превозвачи са длъжни да използват слотове през поне 80 % от периода на часово планиране, за който те са били разпределени. При липсата на каквато и да било мярка, която да обезсили последиците от сегашните обстоятелства за целите на това изчисление, е вероятно въздушните превозвачи да извършват много полети с изключително ниски коефициенти на натоварване, за да запазят наследствените си права, което ще задълбочи финансовите загуби и ще окаже отрицателно въздействие върху околната среда.

Съгласно Регламент (ЕИО) № 95/93 координаторът на летищни слотове е единственото лице, което отговаря за разпределението на слотовете и е длъжен да действа в съответствие с регламента (член 4, параграф 5 от него). По отношение на задачата си за разпределяне на слотове координаторите са независими и не получават указания от други страни.

Предвид описаните обстоятелства Регламент (ЕИО) № 95/93 следва да бъде изменен, за да бъдат защитени наследствените права на въздушните превозвачи за тези слотове, които не са били използвани през периода, през който авиационният пазар е бил най-силно засегнат от епидемията от SARS-CoV-2. Предложеният период обхваща четиримесечния период между март и юни 2020 г. за всички полети. В допълнение, с оглед на това, че сериозното въздействие на епидемията от SARS-CoV-2 първоначално е било усетено в Китайската народна република и Специален административен район на Китайската народна република Хонконг, се предлага наследствените права за слотовете за въздушни услуги до и от тези пазари да бъдат защитени за по-дълъг период. Допълнителният период започва на 23 януари 2020 г, датата, на която първото летище беше затворено от властите в Китайската народна република.

Това изменение ще бъде под формата на правило, съгласно което координаторите разглеждат слотовете, разпределени за въпросните референтни периоди, като използвани. Това правило ще смекчи последиците от настоящата криза и ще осигури правна сигурност за въздушните превозвачи за съответните части от периодите на часово планиране. По този начин всички освободени от въздушните превозвачи слотове могат да бъдат преразпределени от координаторите според нуждите. По своята същност всяко подобно преразпределение би имало само ad hoc характер и не би засегнало позицията на превозвачите, за които съгласно предложеното правило се счита, че са използвали въпросните слотове.

Предвид естеството на настоящите обстоятелства е трудно да се предвиди с каквато и да било степен на сигурност кога ситуацията във връзка с общественото здраве ще се нормализира и кога ще се възстанови доверието на потребителите. Удължаването на срока на предложената мярка за целия летен сезон на 2020 г. (който приключва на 24 октомври 2020 г.) може да не съответства на ясно определената цел, ако ситуацията се нормализира междувременно. По тази причина се предлага да се оправомощи Комисията да удължи срока на действие на мерките посредством делегирани актове, ако е необходимо. Комисията следва да основава тези решения на най-новата информация, публикувана от мрежовия оператор на ЕС към Европейската организация

за безопасност на въздухоплаването („Евроконтрол“), както и на съответните научни становища.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

С Регламент (ЕИО) № 95/93 не се разглеждат проблемите, пред които са изправени понастоящем въздушните превозвачи поради появата на SARS-CoV-2 във връзка с възможностите им да поддържат своите слотове за следващите периоди на часово планиране. Поради това регламентът следва да бъде изменен, за да се смекчат последиците от настоящата криза, да се предостави правна сигурност за въздушните превозвачи и да се запази единността на европейската система за разпределяне на слотове.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Ефективното функциониране на вътрешния пазар в областта на авиацията и свързаните с нея услуги зависи от икономическите резултати на въздушните превозвачи. Отрицателните икономически последици от епидемията от SARS-CoV-2 за въздушните превозвачи биха могли да застрашат тяхната финансова стабилност и да окажат отрицателно въздействие върху транспортната система и икономиката като цяло. Поради това изменението на Регламента за слотовете с цел преодоляване на най-големия настоящ проблем за въздушните превозвачи е от първостепенно значение.

Мярката служи и за постигането на важна цел за устойчивост, тъй като премахва необходимостта за въздушните превозвачи да извършват полети с ниски коефициенти на натоварване само за да запазят своите слотове.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящата инициатива е член 100, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Посочената разпоредба позволява да се приемат всички необходими разпоредби за въздушния транспорт и вече е послужила като основание за приемането на Регламент (ЕИО) № 95/93.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки поради следните причини: Регламент (ЕИО) № 95/93 не позволява на държавите членки, поради упоменатите тук причини, да задължават координаторите да считат неизползваните слотове за използвани. Тази цел може да бъде постигната само чрез изменение на самия регламент от страна на Съюза.

- **Пропорционалност**

Предложението не надхвърля необходимото за постигане на целта за намаляване на въздействието на епидемията от SARS-CoV-2 за целите на прилагането на Регламент (ЕИО) № 95/93. Поради това предложената мярка е пропорционална, включително по отношение на нейното своевременно прилагане за различните видове дестинации.

- **Избор на инструмент**

За да осъществи целта си, правният инструмент трябва да бъде пряко и общо приложим по същия начин като самия Регламент (ЕИО) № 95/93. По тази причина подходящият правен инструмент е регламентът.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Това е спешна мярка, налагаща се вследствие на внезапната и непредвидима епидемия от SARS-CoV-2 и последващото разпространение на Covid-19. По тази причина мярката не е от значение за Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка и не е извършена последваща оценка.

Въпреки това мярката е с подобен обхват и въздействие като предишни изменения на Регламент (ЕИО) № 95/93, причинени от други извънредни ситуации. По-конкретно става въпрос за следните случаи:

- през 2002 г. непосредствено след терористичните атаки от 11 септември 2001 г. (Регламент (ЕО) № 894/2002);
- през 2003 г. след войната в Ирак и епидемията от тежкия остър респираторен синдром (SARS) (Регламент (ЕО) № 1554/2003); както и
- през 2009 г. по време на световната финансова криза (Регламент (ЕО) № 545/2009).

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предвид неотложния характер на въпроса не е проведена официална консултация със заинтересованите страни. Въпреки това както органите на държавите членки, така и заинтересованите страни призоваха Комисията да приеме предложение за подходящи мерки в контекста на Регламент (ЕИО) № 95/93.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Както беше обяснено, подходящото събиране на експертни становища не беше възможно поради неотложния характер на ситуацията. Въпреки това Комисията е ползвала опита, натрупан чрез прилагането и измененията на Регламент (ЕИО) № 95/93, включително от консултации с експерти.

- **Оценка на въздействието**

Предвид неотложния характер на ситуацията не беше извършена оценка на въздействието. Тази мярка е с подобен обхват и въздействие като предишни изменения на Регламент (ЕИО) № 95/93, причинени от други извънредни ситуации. Мярката има за цел да намали финансовите загуби, понасяни от въздушните превозвачи в резултат на правилото „ползваш или губиш“, както и да смекчи отрицателното въздействие върху околната среда.

- **Основни права**

Не е приложимо.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не е приложимо.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Мярката не включва никакви специфични механизми за мониторинг или докладване, но Комисията следва да бъде задължена да следи развитието на епидемията от SARS-CoV-2 и въздействието ѝ върху въздушния транспорт, и съответно при необходимост да бъде оправомощена да приеме делегиран акт за удължаване на сроковете, засегнати от мярката.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Член 10а се заменя с нов член, за да бъдат по този начин задължени координаторите да считат, че за целите на оценката на натрупването на наследствени права слотовете, разпределени за периода от 1 март 2020 г. до 30 юни 2020 г., са използвани от въздушния превозвач, на който първоначално са били разпределени. По отношение на слотовете, използвани за полети между ЕС и Китайската народна република или между ЕС и Специален административен район на Китайската народна република Хонконг (от 23 януари 2020 г.) се добавя и допълнителен предходен период. Условие за това е в случаите след влизането в сила на предложения регламент всички подобни слотове да бъдат върнати на координатора на слотове. Въздушните превозвачи, които впоследствие ползват преразпределените върнати слотове, няма да получават наследствени права върху тях.

С член 10а Комисията също така се оправомощава да приема делегирани актове, ако кризата, свързана с епидемията от SARS-CoV-2, не бъде овладяна и продължава да оказва отрицателно въздействие върху въздушния транспорт, включително по отношение на наследствените права върху слотовете. С оглед на бързината, с която се развива епидемията, е необходимо делегираните актове да бъдат приети чрез процедура по спешност.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕИО) № 95/93 на Съвета относно общите правила за разпределяне на слотовете на летищата в Общността

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 100, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите³,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Епидемията от COVID-19, причинена от тежкия остър респираторен синдром — коронавирус (SARS-CoV-2), доведе до рязък спад на въздушния трафик в резултат от значително намалялото търсене и преките мерки, предприети от държавите членки, както и от трети държави, за да бъде ограничена епидемията. Последвалото сериозно въздействие върху въздушните превозвачи, установено още през януари 2020 г. по отношение на Китайската народна република и Специален административен район на Китайската народна република Хонконг, се разшири след 1 март 2020 г. и вероятно ще засегне поне два периода на часово планиране — зимния сезон 2019/2020 г. и летния сезон 2020 г.
- (2) Тези обстоятелства са извън контрола на въздушните превозвачи и последващото доброволно или задължително анулиране на въздушните услуги от тяхна страна е необходима или легитимна реакция при тези обстоятелства. По-специално, доброволното анулиране защитава финансовото здраве на въздушните превозвачи и избягва въздействието върху околната среда в резултат от извършването на празни или полупразни полети само с цел да бъдат запазени свързаните с тях летищни слотове.
- (3) Цифрите, публикувани от мрежовия оператор на ЕС към Европейската организация за безопасност на въздухоплаването („Евроконтрол“), показват спад спрямо предходната година в размер на 10 % от въздушния трафик за европейския регион през първата половина на март 2020 г. Въздушните

² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

превозвачи докладват голям спад в резервациите и извършват значителни анулирания на полети през периодите на часово планиране за зимния сезон 2019—2020 г. и летния сезон 2020 г. в резултат от епидемията.

- (4) Съгласно член 8, параграф 2, разглеждан във връзка с член 10, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 95/93 на Съвета, ако въздушен превозвач не успее да използва 80 % от серия от слотове, които са му били разпределени за координирано летище, това представлява заплаха за неговите наследствените права върху тези слотове.
- (5) С член 10, параграф 4 от Регламент (ЕИО) № 95/93 се позволява на координаторите на слотове да не вземат предвид, за целите на изчисляването на наследствените права, неизползването на летищни слотове за периоди, през които въздушният превозвач не е в състояние да извършва планираните въздушни услуги, например поради затваряне на летища. В този член обаче не се разглеждат ситуации като епидемията от SARS-CoV-2. Поради това е целесъобразно да се приеме съответна мярка.
- (6) С оглед на известните резервации и на епидемиологичните прогнози, на този етап има основания да се очаква голям брой анулирания, дължащи се на епидемията от SARS-CoV-2 в периода от 1 март 2020 г. поне до 30 юни 2020 г. Неизползването на разпределени за този период слотове не би следвало да води до загуба на полагащите се иначе наследствени права от страна на въздушните превозвачи. Поради това е необходимо да се определят условията, при които неизползваните слотове следва за тази цел да се считат за използвани по отношение на съответния следващ сезон.
- (7) Слотовете на координираните летища са ценен икономически ресурс. Въпреки общия спад на въздушния трафик, анулирането на въздушни услуги не би следвало да попречи на използването на летищните слотове от други въздушни превозвачи, които въпреки това биха могли да пожелаят да ги използват временно, без да получават наследствените права върху тях. Поради това, когато не се използват от въздушния превозвач, на който са били разпределени, слотовете следва да се връщат незабавно на координатора.
- (8) Трудно е да се прогнозира по-нататъшното развитие на SARS-CoV-2 и неговото въздействие върху въздушните превозвачи. Комисията следва непрекъснато да анализира въздействието на SARS-CoV-2 върху сектора на въздушния транспорт и Съюзът следва да бъде в състояние да удължи без ненужно забавяне периода, за който се прилагат предвидените в настоящия регламент мерки, ако неблагоприятните условия продължават да са налице.
- (9) С цел да бъдат удължени мерките, предвидени в настоящия регламент, ако това е необходимо и обосновано, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС, за да бъде изменен настоящият регламент с цел удължаване на периода, за който се прилагат предвидените в настоящия регламент мерки. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложиени в Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 година. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните

експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

- (10) Предвид неотложността, свързана с извънредните обстоятелства, които дават основание за предложените мерки, е целесъобразно да се предвиди изключение от осемседмичния срок, посочен в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Съюза, приложен към Договора за Европейския съюз, към Договора за функционирането на Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.
- (11) Предвид неотложността, свързана с извънредните обстоятелства, които дават основание за установените мерки, е целесъобразно да се предвиди незабавно влизане в сила на настоящия регламент.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕИО) № 95/93 се изменя, както следва:

- (1) Член 10а се заменя със следното:

„Член 10а

1. За целите на член 8, параграф 2 и член 10, параграф 2 координаторите считат, че слотовете, разпределени за периода от 1 март 2020 г. до 30 юни 2020 г., са използвани от въздушния превозвач, на който първоначално са били разпределени.
2. За целите на член 8, параграф 2 и член 10, параграф 2 координаторите считат слотовете, разпределени за периода от 23 януари 2020 г. до 29 февруари 2020 г. за използвани от въздушния превозвач, на който първоначално са били разпределени, доколкото това засяга въздушните услуги между летища в Европейския съюз и летища в Китайската народна република или в Специален административен район на Китайската народна република Хонконг.
3. По отношение на слотовете с дата, по-късна от една седмица след влизането в сила на настоящия регламент, параграф 1 се прилага само когато съответните неизползвани слотове са предоставени на разположение на координатора за преразпределяне към други въздушни превозвачи.
4. Когато Комисията установи въз основа на данни, публикувани от мрежовия оператор на ЕС към Европейската организация за безопасност на въздухоплаването („Евроконтрол“), че намаляването на нивото на въздушното движение в сравнение с нивото през съответния период от предходната година е трайно и е вероятно това състояние да продължи, както и въз основа на най-надеждните налични научни данни, че тази ситуация е резултат от въздействието на епидемията от SARS-CoV-2, Комисията приема делегиран актове в съответствие с член 12а, за да измени съответно периода, посочен в параграф 1.
5. Комисията непрекъснато следи ситуацията с оглед на критериите, определени в параграф 4. Въз основа на информацията, с която разполага, тя представя обобщен доклад по този въпрос до 15 април 2020 г. Ако е необходимо, тя приема делегиран актове, предвиден в параграф 4, в най-кратък срок.
6. Когато, в случай на по-продължително въздействие на SARS-CoV-2 върху сектора на въздушния транспорт в Европейския съюз, сериозни съображения за

спешност налагат това, предвидената в член 12б процедура се прилага за делегираните актове, приети в съответствие с настоящия член.“

(2) Въмъкват се следните членове 12а и 12б:

„Член 12а

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 10а, се предоставя на Комисията за срок от една година, считано от влизането в сила на настоящия регламент.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 10а, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 година.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 10а, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 12б

Процедура по спешност

1. Делегираните актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, докато не бъдат представени възражения в съответствие с параграф 2. В нотификацията относно делегирания акт до Европейския парламент и Съвета се посочват причините за използването на процедурата по спешност.
2. Европейският парламент или Съветът могат да възразят срещу делегиран акт в съответствие с процедурата, посочена в член 12а, параграф 6. В такъв случай Комисията отменя акта незабавно след нотифицирането на решението на Европейския парламент или на Съвета, с което се представят възражения.“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател